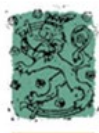

Tietoa VIP-verkostosta

Pirjo Koivula
opetusneuvos

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

VALTERI

Vaativan erityisen tuen käsitteestä - perusta Veturi-hankkeessa

- Vaativaa ja moniammatillista erityistä tukea oppimiseensa ja kuntoutumiseensa tarvitsevat lapset ja nuoret, joilla **on vakavia psyykkisiä pulmia, moni- tai vaikeavammaisuutta, kehitysvammaisuutta tai autismin kirjoja**
- Lisäksi ryhmään saattaa kuulua oppilaita, joilla on perusopetuslain 18 §:n mukaisia erityisiä opetusjärjestelyjä.

VIP-verkosto: Ensimmäinen kausi 2018 – 2020

Hallitusohjelman mukainen vakiinnuttaminen 2021 -2022

Very Important Person - **VIP** -
erittäin tärkeä henkilö

Ovat oppilaita, jotka
**oppimisensa ja koulunkäyntinsä
tueksi tarvitsevat vaativaa
erityistä tukea.**

Se on usein **pitkäkestoista,
intensiivistä ja
moniammatillisesti toteutettua.**

VIP-verkoston kaksi kärkeä:

- Ennaltaehkäisevä työ ja toimenpiteet sekä varhainen puuttuminen
- Korjaavien toimenpiteiden kehittäminen

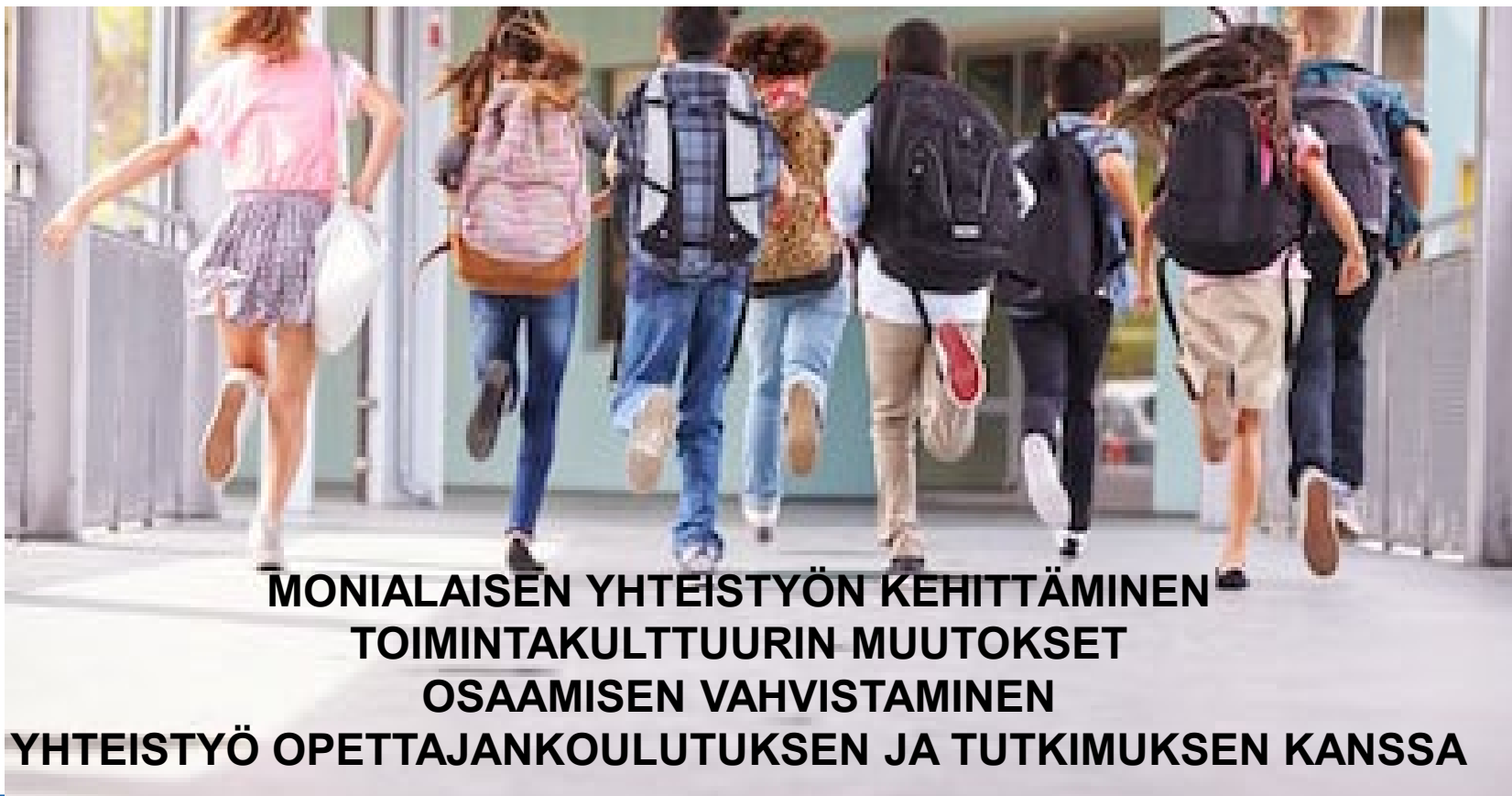

<https://www.youtube.com/watch?v=zL5aEYKHc4I>

Tussitaikurit

VIP-verkoston tavoitteet

Päätelmät VIP- ja VAATU-työn jatkoaskelista

(VIP-raportin arviointiluku)

Opetushallituksen raportti opetus- ja kulttuuriministeriölle
31.3.2021 - VIP-verkosto 2018 - 2020

Tanja Äärelä

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND
Pohjoisen puolesta – maailmaa varten

Jyrki Huusko

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

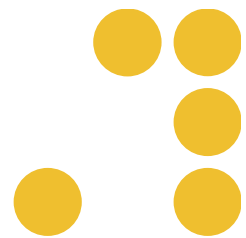

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Aineistot

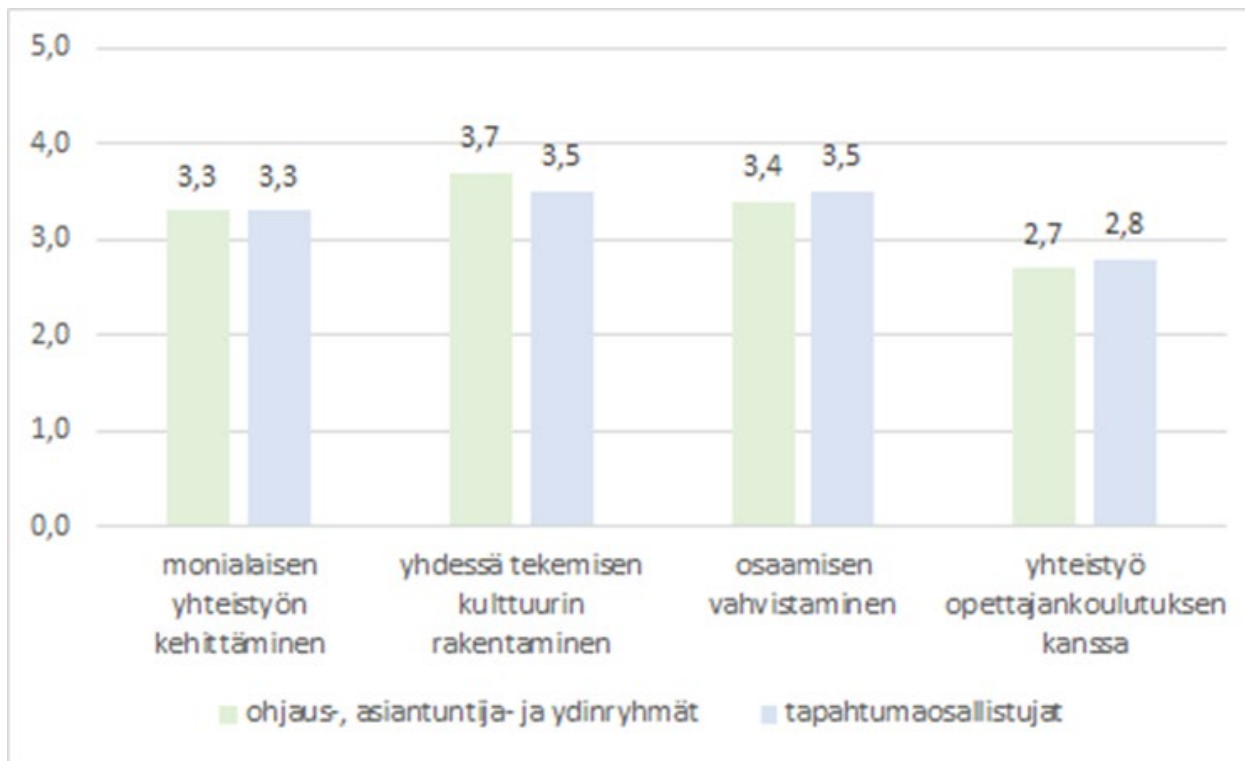
VIP-arviointi

- kansalliset ohjaus- ja asiantuntijaryhmät sekä alueelliset ydinryhmät (n=26)
- alueellisiin tapahtumiin osallistuneet (n=95)

(Äärelä & Huusko 2021)

VIP-verkoston kehittämisen arviointi

tavoitekohtaisesti (Äärelä & Huusko 2021)

Temaattiset ryhmät

<https://vip-verkosto.fi/teemaryhmat/>

VIP-verkostossa kootaan toimijoita, tietoa ja toimintamalleja keskeisten ajankohtaisten teemojen ympärille.

Sivustolla on Malleja ja menetelmiä,
Tutkimusta ja kirjallisuutta sekä Materiaaleja

Koulua käymättömät lapset

<https://vip-verkosto.fi/teemaryhmat/koulua-kaymattomat-lapset/>

Monialainen **tukijakollegio**,

Koulunkäynnin ongelmat monialaisena tutkimusilmionä. Näin pyritään saamaan yhtenäisempi kuva ilmiöön liittyvistä tutkimustarpeista sekä meneillään olevasta tutkimuksesta eri tieteenaloilla.

Kaksi kansallista seminaaria. Tapahtumien materiaalit löytyvät VIP-verkoston sivustolta.

Kansainvälistä yhteistyötä:

<https://www.insa.network/finland>

Toimitettu **Koulua käymättömät oppilaat.**

- Opetushallituksen rahoittama vaativan erityisen tuen VIP-verkoston **tilannekartoitus** selvittää koulun toimijoiden näkökulmaa runsaasti koulusta poissaolevista oppilaista sekä koulun keinoista auttaa näitä oppilaita.
- Lisäksi kartoitukseen sisältyy viimeaikaista tutkimusta kartoittava kirjallisuuskatsaus.

Toiminta-alueittain järjestetty opetus

<https://vip-verkosto.fi/teemaryhmat/toiminta-alueittain-jarjestettava-opetus/>

Webinaari-sarja aluehallintovirastojen kanssa

- 4.2.2021 Normit ja ohjeistukset toiminta-alueittain järjestettävässä opetuksessa
- 18.2.2021 Pedagogisia ratkaisuja ja käytänteitä toiminta-alueittain järjestettävässä opetuksessa
- 16.3.2021 Digipedagogiikka ja toiminta-alueittain järjestettävä opetus
- 13.4.2021 Oppilaan tavoitteiden asettaminen ja arviointi toiminta-alueittain järjestettävässä opetuksessa

Materiaalit

- Selvityksessä esitellään sitä, miten erityisopettajat kuvaavat oppilaidensa oppimisen edistymistä ja sen seurantaan toiminta-alueittain järjestettävässä opetuksessa. Aineisto koostuu vuosina 2018–2020 kerätyistä erityisopettajien haastatteluista.
- **Kaikki oppii!** Pidennetty oppivelvollisuus ja oppimisen mahdollisuudet-opas
- **Opin ja osaan.** Toiminta-alueittain järjestettävä opetus perusopetuksessa

Sijoitetut lapset

<https://vip-verkosto.fi/teemaryhmat/sijoitetut-lapset/>

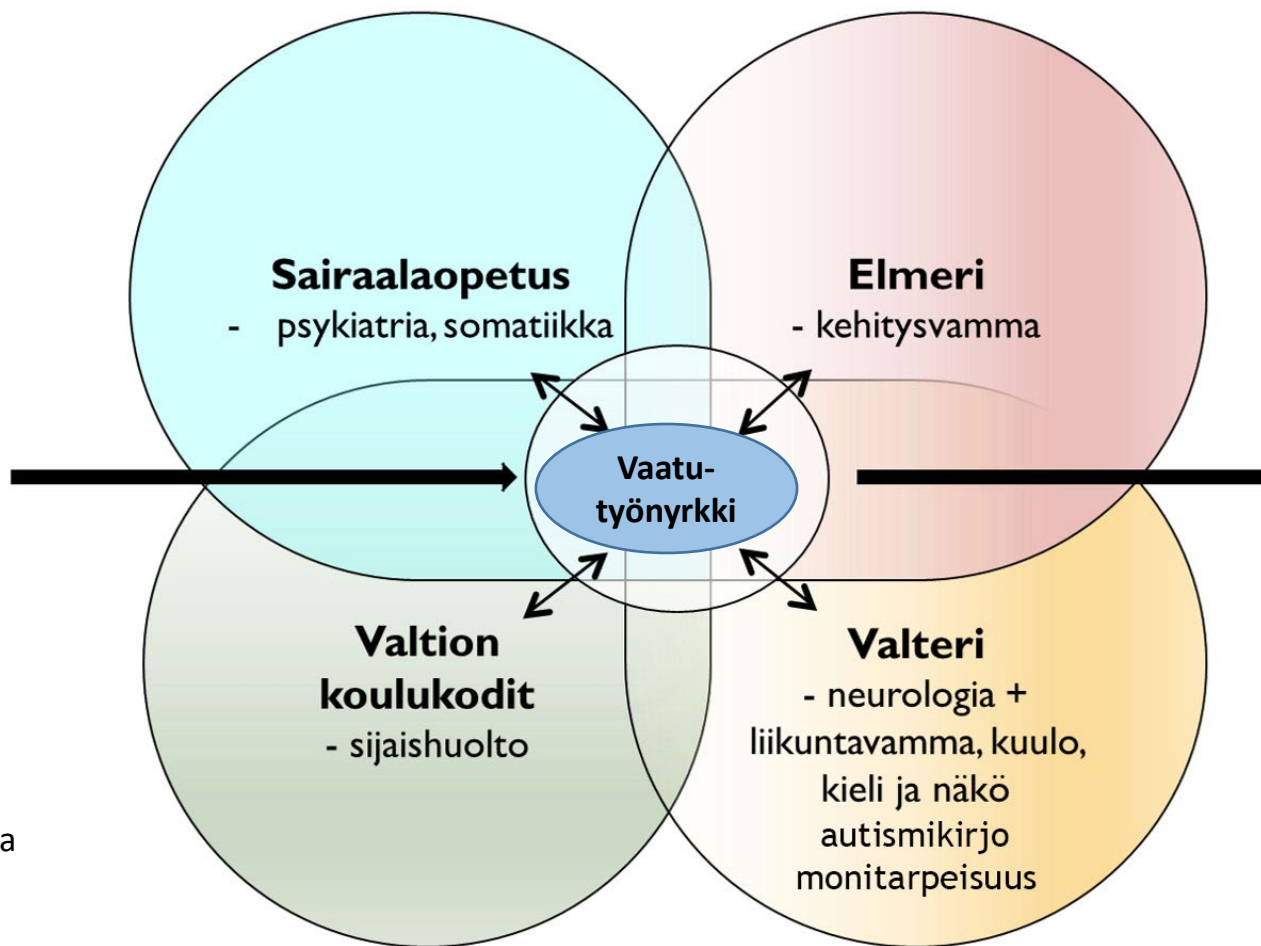
- Teemaryhmä on julkaissut VIP-verkoston sivuilla tietoiskun **Näin sijaishuollossa asuvan lapsen sivistyksellisiä oikeuksia vahvistetaan koulun ja lastensuojelun yhteistyöllä** (<https://vip-verkosto.fi/vip-tietoiskut/>)
- Ryhmän yhtenä tehtävänä on järjestää teemaan liittyviä tapahtumia:
- MindMe-koulutukseen liittyvät seminaarit.
- Kouluakäymättömien –teemaryhmän kanssa yhteistyössä järjestetty Don't give up on us -kokoontumisajot 15.9.2020 etäyhteydellä.
- Tää on mun elämää –webinaari **yksityisten ja julkisten lastensuojelulaitosten henkilökunnalle, lastensuojelun sosiaalityöntekijöille sekä opetustoimen väelle.**

Vaatu-työ

Vaatu-toimijoiden yhteisyyssä järjestämä tuki

Vaatua

Selvityksessä tarkastellaan kolmen vaativan erityisen tuen toimijan – sairaalaopetuksen, erityishuollon palveluiden yhteyteen sijoittuvien Elmeri-koulujen ja valtion koulukotikoulun yksiköiden **oppilas-, opetushenkilöstö- sekä yksikkörakennetta tilastointipäivänä ja vuositasolla.**

Lisäksi selvityksessä jäsennetään edellä mainittujen oppilaitosten johtajien näkemyksiä **opetusyksiköidensä perustehtävästä ja kehittämistarpeista.**

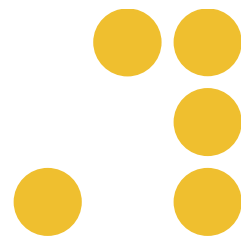
Vip-verkosto 2021 -2022

<https://vip-verkosto.fi/>

Johtoryhmä 2021 - 2022

Opetus- ja kulttuuriministeriö:

- Ohjausryhmän puheenjohtaja: ylijohtaja Eeva-Riitta Pirhonen
- Jäsenet: opetusneuvokset Jussi Pihkala ja Erja Vitikka

Opetushallitus:

- Johtajat Anni Miettunen ja Kurt Torsell
- Opetusneuvokset Marjo Rissanen ja Pirjo Koivula

Johtoryhmä / OPH ja OKM

Strateginen johto

Kansallinen VIP-työ

Kansalliset tilaisuudet (Oph ja Valteri)
Temaattiset ryhmät (Oph ja Valteri)
Sidosryhmäyhteistyö (Oph ja Valteri)

VIP-alue työ

- Alueelliset ryhmät suunnittelevat toiminnan Valterin, tarvittaessa OKM:n ja OPH:n edustajien kanssa.
- Nimetyt alueyhdyshenkilöt koordinoivat operatiivista toimintaa.

Kuntien nimeämät VIPU-henkilöt

- Toimivat yhdyshenkilöinä VIP-verkoston ja opetuksen järjestäjän välillä tiedonkulun varmistamiseksi
- Tuen vastuuhenkilö + opiskeluhuollon edustaja

Vaatu-työnrkki

Vaatu-työnrkki* suunnittelee ja koordinoi Vaatu-työtä viidellä alueella

Vaatu-alue työ

- VIP:n alueelliset ryhmät osallistuvat vaatutyön käytännön toimien suunnitteluun tarvittavin osin. Suunnitelmat esitellään vuosittain joryssä.
- Nimetyt VIP-alueyhdyshenkilöt tukevat myös Vaatutyön operatiivista toimintaa.

Sote- ja
perhekeskus-
yhteistyö

OT-keskus-
yhteistyö

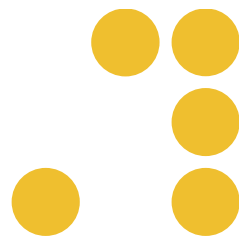

ALUEELLISIIN RYHMIIN (2021 -2022) KUTSUTAAN (OKM) SEURAAVIEN TAHOJEN EDUSTAJAT KULLEKIN VIIDELLE ALUEELLE:

- **Rehtori**
- **Sivistystoimen johto**
- Vaatu-työn alueellinen pj
- Varhaiskasvatus
- LAPE- ja/tai OT-toimijat
- Erikoissairaanhoido
- Oppilashuolto
- **Yliopistotutkimus**
- **Opettajankoulutus**
- Lastensuojelu
- Aluehallintovirasto

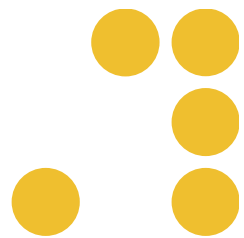
Alueellisten vaativan erityisen tuen ryhmien tehtävänä on toimia johtoryhmän päättämien kehittämistyön tavoitteiden toteuttamiseksi:

1. Suunnitella, koordinoida ja edistää alueellista työtä
2. **Kuntayhteistyön kehittäminen**
3. Tukea ennaltaehkäisevää työtä **ja lähikouluperiaatetta lisäämällä osaamista sekä tarjoamalla tukea ja ohjausta kouluille**
4. Luoda monialaisen yhteistyön rakenteita ja kehittää yhteisiä toimintamalleja
5. Edistää hyvien käytäntöjen jakamista ja uusien innovaatioiden kehittämistä ja pilotointia
6. Nostaa esiin kehittämistyön prioriteetteja **täydennyskoulutustarpeet mukaan lukien**
7. Seurata ja raportoida alueellisten kehittämis- ja yhteistyöverkostojen työstä.

Uusi teemaryhmä

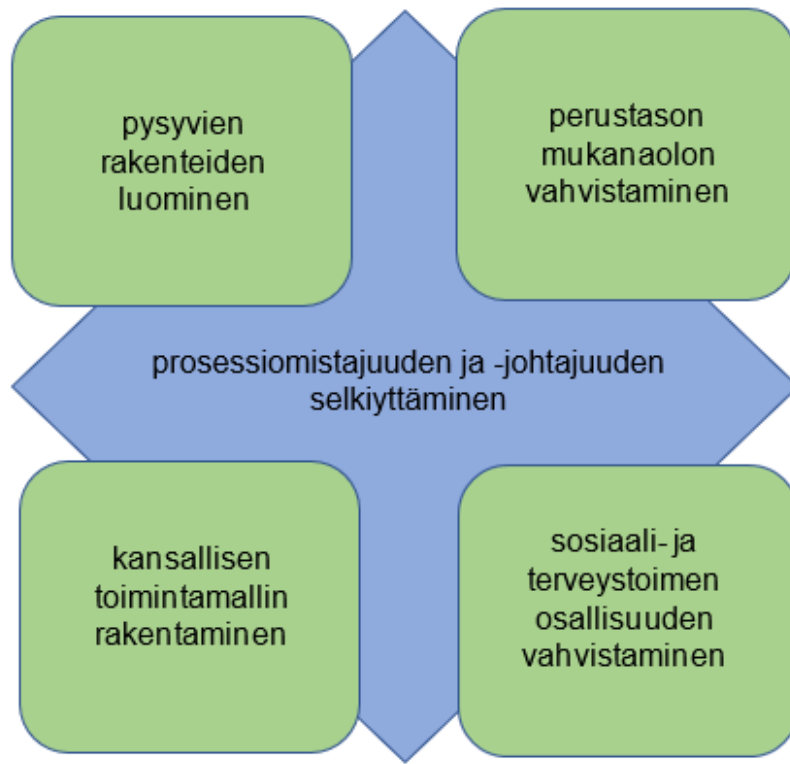

Johtoryhmässä päätettiin 6.4 uuden **Käytöksellään oireilevat lapset ja nuoret** -ryhmän perustamisesta.

- Eri alojen edustajat on kutsuttu asiantuntijaryhmään, ja ensimmäinen kokous on 8.6.
- Ryhmä voi kuulla lisäksi muita asiantuntijoita.
- Lisää tietoa: <https://vip-verkosto.fi/uusi-teemaryhma-aloittaa-vip-verkostossa/>

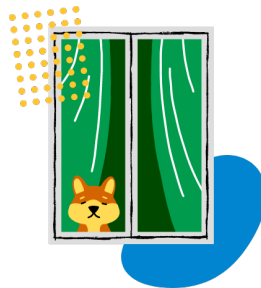
VIP- ja VAATU-työn vakiinnuttaminen

(Äärelä & Huusko 2021)

Vaativa konsultaatio

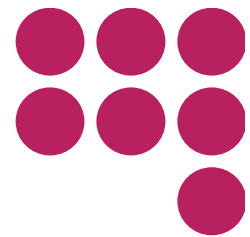
TULOSSA:

Vaativa konsultaatio on Elmeri-koulujen, Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin, sairaalaopetuksen ja Valtion koulukotikoulun yhdessä tuottama moniammatillinen konsultaatiopalvelu varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen järjestämisen tueksi erityisen vaativissa oppimisen ja koulunkäynnin tilanteissa.

Konsultaation ensisijaisena tarkoituksena on **löytää yhdessä lähitoimijoiden kanssa ratkaisuja lapsen ja nuoren omaan ympäristöön sekä vahvistaa paikallista pedagogista tukea ja monialaista verkostoyhteistyötä.**

Konsultaatioon yhdistetään tarvittaessa myös Osaamis- ja tukikeskus (OT)- sekä muita ammattilaispalveluita.

Vaativan konsultaation pilotointi

- **Vaatu toimijoiden vaativa konsultointi**, siihen liittyvä **koulutus sekä arviointi ja selvitystyö** toteutetaan syksystä 2021 alkaen vuoden 2022 loppuun.
- Kultakin viideltä alueelta on saatu yhteistyökunnat, jotka hallinnoivat hanketta.

Kuntayhteistyö

- Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt **kuntia nimeämään kaksi edustajaansa VIP-verkoston yhdyshenkilöiksi 26.5. mennessä**. Toisen henkilön toivotaan olevan oppimisen ja koulunkäynnin tuen koordinoinnista kunnassa vastaava henkilö ja toinen opiskeluhuollon palveluita edustava.
- Nämä ns. VIPU-yhdyshenkilöt saavat tietoa vaativan erityisen tuen kehittämisestä VIP-verkostossa, heille järjestetään maksutonta koulutusta, erilaisia tilaisuuksia ja webinaareja. VIPU-henkilöt tuovat kuntien ja koulujen kehittämistarpeita tiedoksi verkoston kehittämistyön suunnittelua varten.

Kiitos